

M E G H Í V Ó

ISZLÁM NAP

2010. május 15. szombat 10⁰⁰ - 18⁰⁰

A
Magyarországi Muszlimok Egyháza
és a
Művészetek és Irodalom Háza
közös rendezvénye

A program az *Utazás a török félhold körül* című programsorozat része

- 10:00 - 10:30 Megnyitó - Koránolvasás
- 10:30 - 11:00 Filmvetítés: *Az iszlám és a tudomány*
11:00 - 11:30 Filmvetítés: *Mohamed, a kegyelem prófétája*
11:30 - 12:00 Filmvetítés: *Egy próféta öröksége*
12:00 - 12:30 Rövidfilmek az iszlámról
12:40 Imára hívás
12:50 Ima
- 14:00 Előadás: *Sulok Zoltán: Az iszlám pillérei*
14:30 Előadás: *Mohamed Abulgalil Szumeijah: Arab nyelv*
15:00 Előadás: *Kondi Murad: Az iszlám múltja Magyarországon*
15:30 Előadás: *Kéri Katalin: Nevelés- és művelődés az iszlámban a XII. században*
- 16:00 Előadás: *Abdul-Fattah Munif: Andalúzia az együttélés modellje*
16:30 Kötetlen beszélgetés az előadókkal
16:46 Imára hívás
16:50 Ima
- 17:00 - 18:00 Záróprogram

A kiállítások, a ruhabemutatók, a tea- és ételbemutatók, a kalligráfia, a hennafestés, a kendőpróbálgatás, és az iszlám bazár egész nap megtekinthetők.

Cím:
Művészetek és Irodalom Háza, 7621 Pécs, Széchenyi tér 7-8.

Mindenkit Szeretettel Várunk!

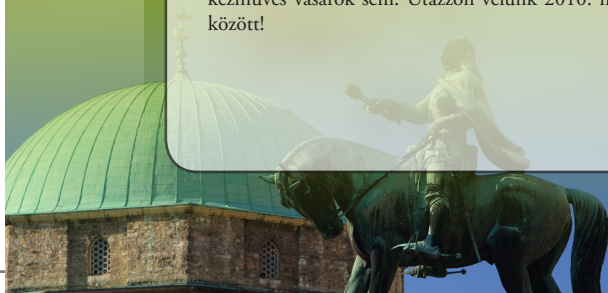
Utazás a török félhold körül

május 9 – 29.

UTAZÁS A TÖRÖK FÉLHOLD KÖRÜL

A török építészeti emlékek hosszú évszázadok óta elválaszthatatlanok Pécs arculatától. Mi lenne azonban, ha néhány hét erejéig nemcsak e statikus épületek, hanem a török kultúra számos eleme is intenzíven jelen lenne a városban, ha egy reggel mondjuk az iszlám vallástól elválaszthatatlan, híveit imára szólító műez-zin énekére ébredhetnénk, vagy egy autentikus török népzenei együttes muzsikálna Pécs utcáit járva? A Művészetek és Irodalom Háza e gondolat jegyében széles spektrumú kirándulásra hívja meg a tisztelt közönséget május 9–29-e között az *Utazás a török félhold körül* című programsorozatában. Jobb alkalom nem is nyílhatna erre, minthogy Isztambul is „Európa Kulturális Fővárosa”, ilyen módon egész Európában élénk érdeklődés mutatkozik a török művészetek és kulturális rendezvények iránt. Programelemeink egy jelentős részét képezik ezért a Törökország legkülönbébb részéből és művészeti területéről érkező művészek és műalkotások – szúfi dervisek, kurd zenészek, táncosok, szakácsok, isztambuli underground rockzene, kortárs film és fotóművészet, a török díszítőművészet számos eleme és művelője. Külön hangsúlyt kapnak rendezvényünkben azok az ismert magyar előadóművészek, együttesek, szakemberek is, akik elmélyült ismerői és tolmácsolói a török nép hagyományainak. Rendezvénysorozatunk népszerű elemeiként nem maradhatnak el a török gasztronómiai bemutatók, kóstolók és kézműves vásárok sem. Utazzon velünk 2010. május 9. és 29. között!

UTAZÁS A TÖRÖK FÉLHOLD KÖRÜL 1.

- MÁJUS 9. [17.00 Széchenyi tér] **ZIYA AZAZI – DERVISTÁNC**
[17.30 Széchenyi tér] **MEGNYITÓ**
[18.00 Széchenyi tér] **TÉRZENE – SARIKAMIS**
[20.30 Széchenyi tér] **BABA ZULÁ KONCERT**
- MÁJUS 10. [15.30 Széchenyi tér] **SARIKAMIS ÉS KURD NÉPTÁNC**
[17.00 Művészetek és Irodalom Háza] **TÖRÖK FOTÓKÁILLÍTÁS**
[18.00 Művészetek és Irodalom Háza] **KURD RÖVIDFILMEK**
[18.00 Jókai tér] **„NYÍLTSZÍNI TÁNCHÁZ”**
- MÁJUS 11.
- MÁJUS 12–29. [17.00 Művészetek és Irodalom Háza] **TÖRÖK SZÖNYEGKIÁLLÍTÁS**
- MÁJUS 12. [19.00 Művészetek és Irodalom Háza] **CANLAR EGYÜTTES KONCERTJE**
- MÁJUS 13. [19.00 Művészetek és Irodalom Háza] **AMIRA TÁNCSZÍNHÁZ**
- MÁJUS 13–20. [Uránia Mozi, Apolló Mozi] **CINEPÉCS TÖRÖK FILMHÉT**
- MÁJUS 14–29. [17.00 Walzer kávéház] **KAPPADÓKIA – FOTÓKIÁLLÍTÁS**
- MÁJUS 14–15. [Művészetek és Irodalom Háza] **CINEPÉCS TÖRÖK FILMHÉT – DOKUMENTUMFILMEK**
- MÁJUS 15. [10.00–18.00 Művészetek és Irodalom Háza] **ISZLÁM NAP**
[20.00 Barbakán várárok] **REPLIKAS KONCERT**
- MÁJUS 18–23. [Pécs közterei, közintézményei] **IRODALMI UTAZÓSZALON**
EUROPEAN LITERATURE GOES TO TURKEY, TURKISH LITERATURE GOES TO EUROPE
- MÁJUS 18. [19.00 Jókai tér] **SELIM SESLER KONCERT**
- MÁJUS 19. [19.00 Kultúrkert] **KURD ÉTELBEEMUTATÓ A TURKÍZ EGYÜTTESSEL**
- MÁJUS 22. [15.00 Javóváli Haszan-dzsámi] **KIÁLLÍTÁSMEGNYITÓ**
[18.00 Széchenyi tér] **MEVLEVI DERVISEK TÁNCA**
[20.00 Belvárosi Templom] **SEBESTYÉN MÁRTA KONCERTJE**
- MÁJUS 25. [14.30–16.30] **VÁROSTÖRTÉNETI KIRÁNDULÁS**
[17.00 Művészetek és Irodalom Háza] **KÖNYVBEMUTATÓ**
(VARGA SZABOLCS: IREM KERTJE. PÉCS TÖRTÉNETE A HÓDOLTSÁG KORÁBAN)
- MÁJUS 28. [14.00–18.00 Jakováli Hasszán dzsámi] **ISMERETTERJESZTŐ ELŐADÁSOK A TÖRÖK KORI TÖRTÉNELEMRŐL ÉS MŰVÉSZETRŐL**
- MÁJUS 29. [14.00–20.00 Barbakán várárok] **EGY NAP A TÖRÖK KORI PÉCSETT**
[20.00 Barbakán várárok] **ARASINDA EGYÜTTES KONCERTJE**

MÜEZZIN [3.11, 5.16, 12.45, 16.45, 20.06, 22.01]

Május 9-én hajnalban, több mint háromszáz év távlatából újra felcsendül a müezzín éneke városunk főterén. A müezzín az iszlámban a mecsetnek azon alkalmazottja, aki az imára hívó szöveget elénekli a pénteki közösségi ima, és a napi ötszöri – hajnali, déli, kora délutáni, napnyugtakori és esti – imádság előtt. Müezzinnnek lenni nagy megtiszteltetést jelent a közösségen belül, hiszen személyét erényes természete alapján választják ki e feladatra. Kászim pasa dzsámijának egykori minaretje helyett, ez alkalommal a város háza tornyából szólít meg bennünket különös hangja.

A programelemet támogatja a Magyarországi Muszlimok Egyháza. Müezzín **Ahmed AL-Zahraniaki**.

ZIYA AZAZI – DERVISTÁNC [17.00 Széchenyi tér]

Az ismétlés számos vallási rítusnál a transzállapot elérésének eszöke. A szufizmusban a kerengő dervisek ezt a folyamatos körben forgással érik el. A török származású Ziya Azazi a tradicionális dervistáncot ötvenzi kortárs táncelemekkel. Így találkozik előadásában a múlt és a jelen, a keleti miszticizmus és a nyugati kultúra, a belső megtisztulás igénye és a lenyűgöző fizikai teljesítmény, látvány és zene ereje.

MEGNYITÓ [17.30 Széchenyi tér]**TÉRZENE – SARIKAMIS** [18.00 Széchenyi tér]**BABA ZULÁ** [20.30 Széchenyi tér]

Az 1996-ban Isztanbulban alapított BaBa ZuLa zenekar mindent megtesz azért, hogy egyedi koncertélményben részesítse rajongóit. Rituálék hangulatához hasonló előadásaiakon különböző művészeti ágak egyvelege jelenik meg: fellépéseiken gyakran szerepelnek hastáncosok, bonyolult jelmezek, jelenik meg a költészet, a színház és az élő animáció, melyek egybeegyűrve felejtetetlen audiovizuális élményt nyújtanak a hallgatóknak.

SARIKAMIS ÉS KURD NÉPTÁNC [15.30 Széchenyi tér]

Autentikus kurd népzene Törökország legkeletibb végéből. A kurdok népzenéjének alapeleme a nagydob, a zurna vagy töröksíp és az ének. A dob erőteljes alaprítmusának két fő szerepe van: egyrészt a közösség vagy közönség összegyűjtése, mert hangja és a rajta játszott izgalmas ritmusképletek nagy távolságra hatnak, és ha már a figyelemfelkeltő és népösszeterelő szerepét betöltötte, jön a második funkciója, a változatosan táncolható alap biztosítása az ünnep vagy mulatság számára.

MEDIAWAVE PASSPORT CONTROL TÖRÖK FOTÓKIÁLLÍTÁS

[17.00 Művészetek és Irodalom Háza]

MEGNYITJA:

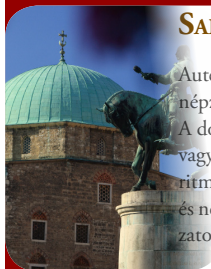
SZABÓ PÉTER a Mediawave Passport Control Nemzetközi Ifjúsági Műhely műhelyvezetője

KÖZREMŰKÖDŐK:

KOMÁROMI JUDIT NESE – „1992 óta szinte minden évben jártam Törökországban, és beutaztam a Fekete-tengertől egészen a Földközi-tengerig. A cigányoktól és a török asszonyoktól tanultam meg, mit jelent a hastánc. Ők neveztek el így: Nese, jelentése: jókedv, vidámság.”

TARIK ASLAN – Tarik Aslan közép-törökországi dobos, aki speciális kézi pergődobján virtuóz ritmusokkal képes elvarázsolni hallgatóságát. Érzékeny, a dinamika minden lehetőségét kihasználó játékból az ősi török ritmusvilág köszön vissza.

INDZSI DENIZ – „A tradicionális táncot öt éves koromban kezdtem el tanulni a nagymamámtól, aki a törökországi Izmirből származott. Tőle kaptam a nevemet is, melyet ma művésznévként használok: Inci (ejtsd: Indzsi), jelentése gyöngy, Deniz, jelentése tenger. Mivel nyaraimat távolban élő családomnál töltöttem, alkalmam volt megismereni az ottani csodálatos tánc kultúrát. Tanulhattam többek között török folklór táncokat: harci táncot, kardtáncot, körtáncokat és természetesen hastáncot, amelynek tudománya – ahogy az megszokott – anyáról leányra szállt felmenőim között.”

4. MÁJUS 10. (HÉTFŐ)

KURD RÖVIDFILMEK A MEDIAWAVE PASSPORT CONTROL NEMZETKÖZI IFJÚSÁGI MŰHELY ANYAGÁBÓL

[18.00 Művészetek és Irodalom Háza]

A vetítésen látható filmek 2007 őszén készültek a törökországi Kars városában és környékén, amikor ifjú alkotókból, zenészekből és szervezőkből álló csapatunk a „Festival On Wheels” elnevezésű filmfesztiválon vendégeskedett. Filmes és fotós csapatunk több napon át dolgozott együtt helyi fiatalokkal, a filmes műhely vezetője Török Ferenc, a kultikussá vált *Moszkva Tér* c. film rendezője volt, a fotós szekciót Pettendi Szabó Péter, a „Voltál-e már Budapesten?” c. kiállítás és album alkotója vezette.

A BEMUTATOTT FILMEK ÉS SZERZŐIK:

Török Ferenc: Kars 2007

Somogyi Gergő: Cars

Zomborác Virág: Préda

Király Tamás: Sidar

Béres Dániel: Sárga labda

Csujka László: A tétkozló gyümölcsárus

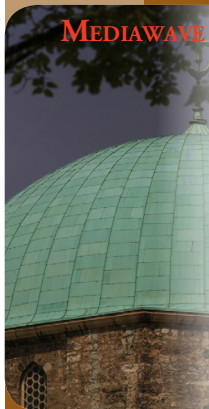

MÁJUS 11. (KEDD)

MEDIAWAVE ETHNO MŰHELY – SARIKAMIS, FANFARA COMPLEXA

[13.00–16.00 Művészetek és Irodalom Háza]

Külön zenei csemegének ígérkezi a Mediawave népzenei műhelye, amelynek tagjai ezúttal a Fanfara Complexa és a Sarikamis együttesek lesznek. A két társulat már jól ismeri egymást, hiszen évek óta visszatérő vendégeik a Mediawave Fesztiválnak. A napi intenzív zenei együttlét eredményéről az utcai felvonulásukon és a „nyíltszíni táncházukban” győződhetünk meg. A közös muzsikálás során be fogják bizonyítani, hogy e két, látszólag távoli népzenei kultúra egymással rokonítható, kölcsönös jelenlétük inspiráló erejű. A két zenei világ önállóan is mérhetetlen intenzitású, heves érzelmi sodrású, de szintézisükben mindez még tovább fokozható. Közös játékból persze kihallani személyes barátságukat is. Produkciójukat kurd és moldvai táncosok színesítik.

MÁJUS 11. (KEDD) 5.

„NYÍLTSZÍNI TÁNCHÁZ” – SARIKAMIS, FANFARA COMPLEXA, TÁNCOSOK [18.00 Jókai tér]

A Fanfara Complexa moldvai tánczenét játszó zenekar. A hagyományos furulya-kobozdob hangszerösszeállítás a Moldvában manapság népszerű szaxofonokkal egészül ki. Ez alkalommal a Sarikamissal közösen húzzák a talpalávalót. Mulassunk együtt velük!

MÁJUS 12. (SZERDA)

A CANLAR EGYÜTTES KONCERTJE

[19.00 Művészetek és Irodalom Háza]

A Canlar Együttes 1997-ben alakult. Saját bevallásuk szerint eleinte csak önmaguk szórakoztatására muzsikáltak, aztán barátaik biztatására 1998 őszén léptek először színpadra. Azóta számos hazai és külföldi fesztiválon szerepeltek. „Ha együtt muzsikálunk, jobbára a török zenekultúra feneketlenül mély kútjából merítünk. Persze nem élünk Törökországban, nem vagyunk törökök, s többnyire hallgatóink sem azok – így természetesen zenénk sem lehet igazán autentikus: talán inkább elmagyarosított török zenének nevezhetnénk. Szerencsénkre mind a török népzene, mind az ósmán klasszikus muzsikának annyiféle ága-boga létezik, hogy talán mi is elférünk valahol a régebbi és újabb hajtások között” – vallja magukról Sudár Balázs, az együttes vezetője.

6. MÁJUS 12. (SZERDA)

MÁJUS 12–29.

TÖRÖK SZÖNYEGEK – KIÁLLÍTÁS

KÖZREMŰKÖDIK:

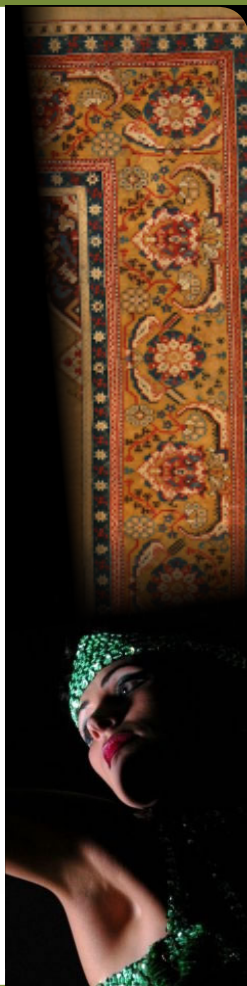
INDZSI DENIZ ÉS FATIMA GOZLAN

[17.00 Művészetek és Irodalom Háza]

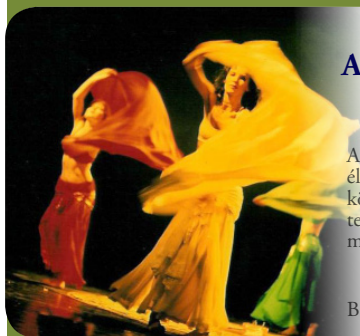
A magyarországi szőnyeggyűjtés (a köz- és magángyűjteményekben őrzött anyag) rendkívül előkelő helyet foglal el a „keleti” szőnyeg „nyugati” recepciójában. E földrajzi fogalmakon itt természetesen a Huntington-i és Said-i értelemben vett, folyamatosan változó határvonalú és tartalmú civilizációs tartományokat kell értenünk. Abban, hogy nálunk a török szőnyegek gyűjtése a főntebb említett pozíción belül is megkülönböztetett jelentőségű, nyilvánvalóan szerepet játszik a tény, hogy a történelmi Magyarország központi területe a XVI–XVII. század nagyobb részében a „kelethez” tartozott. Ám nem lebecsülendők az önálló erdélyi fejedelemség századokon át folytatott intenzív kereskedelmi kapcsolata az oszmán török birodalommal sem, csakúgy, mint a keleti (elsősorban török) szőnyegek gyűjtésének és használatának a késő középkor óta kimutatható, Európa szerte dívó gyakorlata. Csak ezzel magyarázható ugyanis reprezentatív XV. századi darabok fennmaradása Magyarországon. Ilyenekkel a Baranya Megyei Múzeumok Igazgatósága nem büszkélkedhet, de kollekciója ezek nélkül is a harmadik legjelentősebb a mai magyar közgyűjtemények sorában, az Iparművészeti és a Nemzeti Múzeumé után. A Janus Pannonius Múzeum és az egykori szigetvári Zrínyi Miklós Vármúzeum összevont gyűjteményének törzsét a XVII–XIX. századi csomózott és szövött török szőnyegek képezik, közöttük néhány, a nemzetközi szakirodalomban is számon tartott, kiemelkedő darabbal. Ezekből válogatjuk a pécsi Művészetek és Irodalom Házában rendezendő kiállítás anyagát.

(Várkonyi György)

Belépődíj: 800 Ft, diák, nyugdíjas: 600 Ft

MÁJUS 13. (CSÜTÖRTÖK) 7.

„A FÉLHOLD ÁRNYÉKÁBAN” AZ AMIRA TÁNCSZÍNHÁZ ELŐADÁSA

[19.00 Művészetek és Irodalom Háza]

Az előadás a török kor hangulatát idézi meg, életszerű táncjelenetek sorozata. Az egymást követő rövid epizódok különböző női karaktereket és az élet ciklikus ismétlődését ábrázolják, mint a középkori misztériumjátékokban.

Belépődíj: 1200/800 Ft

MÁJUS 14. (PÉNTEK)

MÁJUS 14–29.

KAPPADÓKIA – KOMLÓS ATTILA FOTÓI

[17.00 Walzer Kávéház]

A Walzer Kávéház kiállításán Komlós Attila Kappadókiában, Törökország mesebeli táján készült felvételeiből tekinthető meg egy kis válogatás. A képeken többek között Göreme, Uchisar, vagy a Zelve-völgy fantasztikus sziklaképződményei és barlanglakásai jelennek meg, de természetesen Kappadókia „jelképei”, a tündérméhenyek, valamint a mindennapi élet pillanatai sem hiányozhatnak.

„Fontosnak tartom, hogy megismerjük a világot, amiben élünk. Az utazással a szemléletmódunk is alakulhat: fogékonyabbak leszünk az újra, a számunkra szokatlan jelenségeket nem ellenszenvvel, hanem érdeklődő kíváncsisággal fogadjuk, és összességében toleránsabbak leszünk. Ez úgy vélem, ma, amikor a kultúrák közötti fizikai távolságok már jelentéktelenek, nagyon lényeges.” (Komlós Attila)

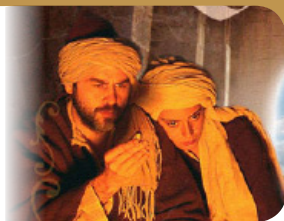
8. MÁJUS 14. (PÉNTEK)

CINEPÉCS TÖRÖK FILMHÉT

DOKUMENTUMFILMEK

[20.00–22.00 Művészetek és Irodalom Háza]

Az *Utazás a török félhold körül* című programban külön hangsúlyt kapnak a dokumentumfilmek, amelyek sokszínűségükkel és a műfajból eredő közvetlenségükkel talán a legerősebben reprezentálják a török kultúra sokféleségét, a hétköznapi emberének sajátosságait, a gondolkodásmódok eredetiségét. E közvetlen betekintésre ad alkalmat a CinePécs Török Filmhét dokumentumfilm-blokkja, amely külön szekcióban vetítésre kerül a Művészetek és Irodalom Háza Eck Imre termében. A filmeket követő közönségtalálkozókon alkalmunk nyílik, hogy a jelenlévő rendezőket alkotói intenciójukról faggassuk. Ebben Major Zoltán lesz segítségünkre.

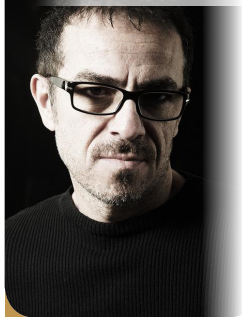

ORHAN TEKEOĞLU:
Egy nap Isztambulban
ORHAN TEKEOĞLU:
Ifakat
SEMRA GÜZEL KORVER:
Isztambul népe

MÁJUS 15. (SZOMBAT)

CINEPÉCS TÖRÖK FILMHÉT – DOKUMENTUMFILMEK

[14.00–17.00 Művészetek és Irodalom Háza]

HESTER OVERMARS:
Martha Monk menni Isztambul
NEZIH ERDOGAN:
Istanbul Do/Redo/Undo
NESRIN AKTOLUN:
A mester titka
NEZIH ÜNEN:
Anatólia elfeledett dalai

ISZLÁM NAP

[10.00–18.00 Művészetek és Irodalom Háza]

Az iszlám nem csupán vallásnak, vagyis dogmák és vallásgyakorlatok összességének, hanem valóságos civilizációnak tekinthető, hiszen híveit közös kultúra, közös hagyományok és az egyazon vallást, erkölcsöt, jogot és a mindennapi életet szabályozó jogrendnek kötik össze. Iszlám napunkon a kultúra sokrétűségének bemutatására teszünk kísérletet, amelyben a Magyarországi Muszlimok Egyháza lesz segítségünkre.

ÍZELTŐ A PROGRAMOKBÓL:

Előadások, filmvetítések, kiállítások, ruhabemutatók, dísz-
tárgyak, tea- és ételbemutatók, kalligráfia, hennafestés,
kendőpróbálgatás, iszlám bazar.

REPLIKAS KONCERT

[20.00 Barbakán várarak]

A Replikas első vonalas, átütő erejű modern rockzenét játszó isztambuli underground csapat, valahol a keleti és nyugati zene határán, időnként karakteres török zenei beszűrődésekkel. Példaképeik közt a John Zorn – Marc Ribor new yorki underground vonal áll, zenéjük afelé fejlődik. Fatih Akin világhírű török/német filmrendező *Crossing the Bridge – The Sound of Istanbul* című, sokszoros díjnyertes filmje alapján váltak közismertté az európai zenei világban, több török zenekarral együtt.

A 2007-es Mediawave Fesztiválon már lehengerelték a magyar közönséget. Most Győr után jöhet Pécs...

MÁJUS 18–23. „MOZGÓ KÖNYVTÁR”

[Pécs közterei]

Az European Literature goes Turkey, Turkish Literature goes Europe című európai irodalmi utazószalon turnéját egy buszos „mozgó könyvtár” kíséri végig, amely török írók műveivel ismerteti meg az érdeklődőket. A pécsi közönség számára a busz május 18. és május 23. között látogatható.

SELIM SESLER KONCERT

[19.00 Jókai tér]

Selim Sesler neve ismerősen cseng a világ török zenei fesztiváljain. Közismertségét ugyancsak Fatih Akin filmrendező *Crossing the Bridge – The Sound of Istanbul* című filmjének köszönheti. Családjában több generációra visszamenőleg találunk muzikusokat, nagyapja, aki még a tradicionálisnak számító zurnán muzsikált, Görögországból emigrált Törökországba. A gyermek Selim Sesler, ahogy ez a davul-zurnán játszó családokban lenni szokott, már tízes éveiben klarinétozni kezdett, és falusi lakodalmakban, búcsúkban csiszolgatta zenei és előadóművészi tehetségét. Ez az esküvői muzika mind a mai napig meghatározza játékát. A nyolcvanas években vándorcigány-muzikusokhoz csatlakozva érkezett meg Isztambulba, ahol ma is él, és rendszeres szereplője az isztambuli éjszaka zenei életének. A Jókai térre tehát Selim Sesler és zenész barátai jóvoltából egy igazi török lagzira van meghívásunk, ahol – hogy meg ne sértsük a hagyományokat – táncolnunk is illene!

KURD ÉTELBE MUTATÓ

MESTERSZAKÁCS: YASIN AKTAS

KÖZREMŰKÖDIK: A TURKÍZ EGYÜTTES

[19.00 Kultúrkert

esőhelyszín: Művészetek és Irodalom Háza]

Yasin Aktas mesterszakács Kurdisztánból érkezik közénk, hogy a hagyományos kurd konyha ízeivel ismertessen meg bennünket. Yasin finomságai mellé pedig mi is illene jobban, mint a TurkÍz együttes vérpezsdítő muzsikája. Zenéjük a balkán, de legfőképp Törökország folklórából építkezik. Gozlan Fatima olyan vérbeli ütőhangszeres (ney, derbuka), aki Egyiptom, Törökország és India ismert zenészeitől tanulhatott. Hozzá csatlakozik Kobza Vajk (oud, saz), Bakos Csaba (tapan, riq, derbuka, def), Szalay Tamás (nagybőgő) és Rossa Levente (rebe, hegedű, fidel).

Belépődíj: 1200 Ft

*„Magyarhon Athénja, az volt e föld,
Hány féle művészet virága költ!
Itt írók, tudósok,
Versenyt alkotó sok elme forgolódott.
Akarnák, se tudnák megtenni ma.”*

Ismeretlen szerző latin nyelvű verse
Csorba Győző fordítása

12. MÁJUS 20. (CSÜTÖRTÖK)

EURÓPAI IRODALMI UTAZÓSZALON

FELOLVAS: PERIHAN MAĞDEN ÉS AYŞE KULIN

[Pécs iskolái, közművelődési intézményei]

Perihan Mağden Isztambulban született 1960-ban. 1990-ben újságcikkekkel kezdte írói karrierjét, majd a Radikal újság munkatársa lett. Első regénye 1991-ben jelent meg (*Haberci Çocuk Cinayetleri/The Messenger Boy Murders*). 1994-ben megjelent *Refakatçı/Companion* c. regénye, 1995-ben pedig verseskötete.

Perihan Mağden a bestseller listák élére került *İki Genç Kızın Romanı/Two Girls* (2002) és *Biz Kimden Kâçırduk Anne?/Mom, Who Were We Escaping From?* (2007) c. műveivel.

MÁJUS 21. (PÉNTEK)

EURÓPAI IRODALMI UTAZÓSZALON

FELOLVAS: PERIHAN MAĞDEN ÉS AYŞE KULIN

[Pécs iskolái, közművelődési intézményei]

Ayşe Kulin a törökországi American College-ban diplomázott. A filmiparban és több újság, illetve magazin szerkesztőjeként is dolgozott. Már első regénye bestseller lett, több mint 400.000 példányt adtak el belőle.

Különböző szervezetek több alkalommal is az év szerzőjének választották. Művei számos nyelven olvashatók.

EURÓPAI IRODALMI UTAZÓSZALON
FELOLVAS: PERIHAN MAĞDEN ÉS AYŞE KULIN
[17.00 Művészetek és Irodalom Háza]

A JAKOVÁLI HASZAN-DZSÁMI ÚJ KIÁLLÍTÁSA

[15.00 Jakováli Haszan-dzsámi]

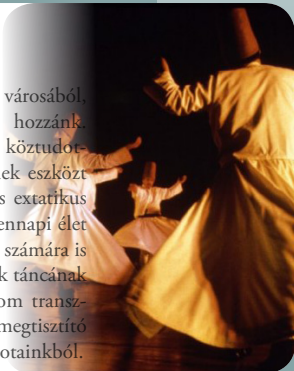
Újra megnyitja kapuit a pécsi Jakováli Haszan-dzsámi és kiállítótere. A dzsámiba való betérés előtt a látogatók rövid bevezetést kapnak az iszlám kultúra, vallás és művészet világába, és megismerkedhetnek a Jakováli Haszan-dzsámi és az egykori mevlevi kolostor történetével. Az „Allah útján” címmel megnyíló kiállítás kurátorai Dr. Bárdi Terézia, a Műemlékek Nemzeti Gondnoksága tudományos igazgatóhelyettese, valamint Dr. Sudár Balázs, a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének tudományos munkatársa.

A kiállításmegnyitó keretében kerül bemutatásra Sudár Balázs: *A pécsi Jakováli Haszan-dzsámi* című kismonográfiája, mely a dzsámiról mind az építészettörténeti, mind a művészettörténeti szakirodalomban hiánypótló műnek számít. A kötet a Műemlékek Nemzeti Gondnokságának *Épített örökségünk* című sorozatában jelenik meg.

MEVLEVI DERVESEK TÁNCA

[18.00 Széchenyi tér]

A mevlevi (kerengő) dervisek a törökországi Konya városából, a dervisrend központi kolostorából látogatnak el hozzánk. Mevlana (Mohammed el-Belki er-Rumi) követői köztudottan azt vallják, hogy csak a zene és a tánc jelenthetnek eszközt az egyetemes szeretet állapotának eléréséhez, e sajátos extatikus technika képes csak megszabadítani az egyént a mindennapi élet gyötrelmeitől és fájdalmaitól. E szertartások a laikusok számára is népszerű látványosságnak számítanak, hiszen a dervisek táncának és zenéjének monotonnak ható egyöntetűsége és finom transzcendens rezgése az esztétikai élményen túl a nézőre is megtisztító erővel hat, kizozdít bennünket megszokott tudatállapotainkból.

14. MÁJUS 22. (SZOMBAT)

„Gázi Kászim pasa dsámija igen tetszetős és szép, ezért nagy sokaság látogatja. Kupolái kékes köből vannak. Hosszában és szélességében száz lépés. Művészi mimberje, mihrábjá, müezzine, máhfilja és egy drágakövekkel kirakott kürszije van, melyet szóval elmondani nem lehet. Egy kerek magas kupolája van, mely mintha az ég esztergályosának kezéből került volna ki. Olyan szép és nagy ez, mint Isztambulban a Szelim szultán dsámijának kupolája, mert ez is négyszögletű fal fölé van építve, miként az. Mináretje igen magas és mérnökileg van elhelyezve.”

Eyyla Celebi török világotutazó magyarországi utazásai 1660–1664
Karácsony Imre fordítása

„BÜLBÜL-SZAVÚ RÓZSÁK KÉT MENNYEI BOKRA”

SEBESTYÉN MÁRTA, DERYA TURKAN, SOPHIA LAMPROPOULOU,
SZOKOLAY „DÖNGÓ” BALÁZS, BOLYA MÁTYÁS

[20.00 Belvárosi Templom]

Sebestyén Márta „Nyitva látám mennyeknek kapuját...” című lemezén összegyűjtött dalok adják a vezérfonalát a májusi pécsi koncertnek. A műsort a zenei világ vallásos jellege határozza meg, melyben a Kárpát-medence kulturális hagyományai is visszaköszönnek.

Párbeszédként, a dalokra feleletként hangzanak el azok a török énekek, melyek eredete a közös kulturális hagyományban gyökerezik.

Belépődíj: 1900 Ft; diák, nyugdíjas: 1200 Ft

MEVLANA THE ALCHEMIST SYMPHONIC POEM

VEZÉNYEL: MARTIN KERSCHBAUM

[19.00 PTE ÁOK Aula]

Az „Európai Irodalmi Utazószalon” című programsorozat gálaestjén a *Mevlana The Alchemist – Symphonic Poem* című művet hallgathatják meg az est vendégei a Bécsi Klasszikus Zenekar előadásában, Ziya Azazi, török származású dervistáncos közreműködésével.

„Valamennyi között legkiválóbb és legjelsebb a Jakováli Haszán pasa alapítványát képező Mevlánai rumi kolostora, mely Irem kertjéhez hasonló rózsaligetben és Ergaváni pálmaligetben fekszik; mindön a fülemilék itt a dervisfuvola hangját és ütemeit hallják, ők is elkezdik fülemile nyögdeclsüket úgy, hogy ez minden hallgatónak lelkét elbájoslja. Táncoló tere zenészek gyülekező helye, Meszveni olvasók helye és szószéke vala-mint, művészi, rácsozatos, felosztott gyülekezőhelyei és mihrábjai vannak, melyek leírására és elmondására gyenge a nyelv. Hetenként kétszer van e kolostorban dervistánc, amikor az ég kerekéhez hasonló körförgást végeznek.”

Evyla Celebi török világutazó magyarországi utazásai 1660–1664
Karácsony Imre fordítása

VÁROSTÖRTÉNETI KIRÁNDULÁS VARGA SZABOLCS TÖRTÉNÉSZ VEZETÉSÉVEL

[14.30–16.30]

Dr. Varga Szabolcs, a Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola Egyháztörténeti Tanszékének docense. Könyvbemutatóját megelőzően várostörténeti sétára hívja a tisztelt közönséget. Vezetésével a város főbb török emlékeit tekintjük meg:

1. Gyülekezés a Széchenyi téren (14.30 órákor) (A város történetének és elfoglalásának rövid, informatív ismertetése; Pécs az Oszmán birodalomban.) **2. Belvárosi templom** (Az iszlám templomépítéssel sajátosságainak, a vallás és oktatás alapelemeinek ismertetése. A muszlim búcsútjárás.) **3. A Papucs-borozó mellett található török itatókút** (Az oszmán városépítéssel, tér- és utcaszerkezettel sajátosságai.) **4. Scitovszky szobor** (Pécs vára a török korban. A vár korabeli elhelyezkedésének, a különböző építési fázisainak bemutatása. A székesegyház és a körülötte álló kvardrum problematikája.) **5. Barbakán** (A város kapcsolata a külvárosokkal, a korabeli gazdasági és etnikai viszonyok.) **6. Jakováli Haszan pasa dzsámija** (Az építető életútja, a dzsámi és a Szigeti külváros története.) **7. Memi pasa fürdője** (Az oszmán vallási és jóléti alapítványok szerepe és a városban belüli elhelyezkedése.) **8. Mátyás király utca** (Az egykori Martalócok utcájának apropóján Pécs balkáni katonaságáról, és etnikai viszonyainak változásáról.) **9. Jókai tér** (A város visszafoglalása és Makár János személye.)

(Május 27-én 14 órai kezdettel „Fiatalok Fővárosa – Kis Pécsi Helytörténet”-sorozat keretében „Időutazás a törökkori Pécs világában” címmel a Szivárvány Gyermekház szervezésében újra részt vehetünk Varga Szabolcs várostörténeti sétáján.)

VARGA SZABOLCS: IREM KERTJE

PÉCS TÖRTÉNETE A HÓDOLTSÁG KORÁBAN 1526–1686

KÖNYVBEMUTATÓ [17.00 Művészetek és Irodalom Háza]

A török hódoltság időszaka talán Pécs történeti emlékezetén és építészeti örökségén hagyta ott leginkább a nyomát. Míg a keresztény többség szerint ez hanyatló korszak volt a város életében, a muszlim szerzők egyenesen földi paradicsomnak, Irem kertjének tartották. Varga Szabolcs történész könyvének címválasztása is arra utal, hogy e korszak sokkal differenciáltabb volt, mintsem hogy egyszerűen hanyatlásként aposztrofálhatnánk. A kötet lapjain olyan izgalmas sokszínű város élete elevenedik meg, amely a félhold árnyékában mind több balkáni jeggyel gazdagodott, de falai között jól megőrzött a hódoltság egyik legerősebb keresztény közössége is. Megfér a város mellett a budai külvárosban felzendülő harangzúgás és a mezzeim éneke, ahogy a keresztény időszemléletet tükröző óratornyok és a Kászim bég nevét viselő dzsámi sziluettje is. Kászim és utódai nemcsak elfedték a századok. Emléküket csak a katolikus templommal szembe állított dzsámi és néhány kisebb műemlék őrzi, Pécs pedig megmaradt európai keresztény városnak.

ISMERETTERJESZTŐ ELŐADÁSOK A JAKOVÁLI HASZAN-DZSÁMIBAN

[14.00–18.00 Jakováli Haszan-dzsámi]

A Jakováli Hasan-dzsámban tartandó előadásorozatunk jó alkalomnak ígérkezik, hogy a török kultúrával kapcsolatos tudásunkat bővítsük, felfrissítsük. Ebben lesznek segítségünkre az ország legkülönbélebb pontjairól érkező előadók, akik a téma szaktekintélyeinek számítanak. Előadásaik azonban jelen esetben nem a szűk szakmai körnek szólnak, hanem azoknak az érdeklődőknek, akik helyismereti, történelmi, művészeti ismereteiket kívánják elmélyíteni. Néha a „legközelebbi a legtávolabbi”: Pécsen élni egyet jelent a török kultúrával való együttéléssel; a program eredeti intenciója szerint tehát ezt a kulturális jelenléteket szeretné közvetlenebbé tenni.

Program:

14.00–14.10

14.10–14.40

14.40–15.10

15.10–15.40

15.40–16.10

16.10–16.40

16.40–17.10

17.10–17.40

Megnyitó

DR. VARGA SZABOLCS,

Pécs szerepe a dél-dunántúli török hódoltságban

NYILVÁNOS IMAÓRA

DR. HANCZ ERIKA, Török és balkáni eredetű kerámiatípusok Magyarországon

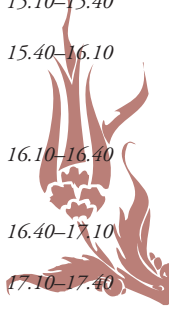
DR. BÁRDI TERÉZIA, Discover Islamic Art.

Fedezze fel az iszlám művészetet és múzeumot az interneten! – Iszlám építészeti emlékeink a Műemlékek Nemzeti Gondnoksága kezelésében

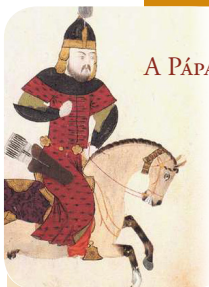
PÁSZTOR EMESE, Kaftán, kilim, bagazia – oszmán-török textíliák a hódoltság kori Erdélyben és a Magyar Királyság területén

DR. PAPP ADRIENN, „A törökök szép, meleg vizű fürdői” – Hódoltsági török fürdőink

DR. B. SZABÓ JÁNOS, Kölcsönhatások a török-magyar hadviselésben

18. MÁJUS 29. (SZOMBAT)

EGY NAP A TÖRÖK KORI PÉCSETT

A PÁPAI HUSZÁREGYESÜLET HAGYOMÁNYŐRZŐ PROGRAMJA

[14.00–20.00 Barbakán várakok]

Múltidéző időutazás a török hódoltság korába: sáttortáborral, ágyúdörgéssel, hadi játékokkal, párbajokkal, török-magyar összecsapásokkal, portyázásokkal, fogolyjéttéssel és szabadítással, korabeli fegyver, és ruhabemutatókkal.

„A Szigeti kapun belül van Memi pasa dsámija, mely a platonistáktól maradt nagytemplom volt; egyik szögletében van egy imahely, melyet némelyek látogatnak. Memi pasa katonaságával fegyveresen jövé, ezt a templomot elfoglalta, s pincéiben ötven muzulmán gyermeket talált, kik közül némelyik tudott beszélni.”

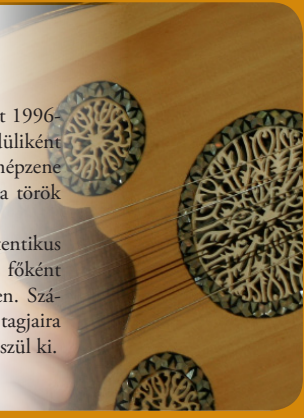
Eyyla Celebi török világotutazó magyarországi utazásai 1660–1664
Karácsony Imre fordítása

ARASINDA EGYÜTTES KONCERTJE

[20.00 Barbakán várakok]

Az Arasinda együttes magyar zenészekből alakult 1996-ban Budapesten. Közép-Kelet-Európában egyedülként foglalkozik hagyományos és feldolgozott török népzene előadásával. Az Arasinda sajátos hangzásvilága a török népzene és az etno-jazz ötvözetéből jön létre.

Népzenei feldolgozásaikban a népdalok autentikus megszólalásmódjának megőrzésére törekednek, főként az énekstílus és a saz baglama-játék tekintetében. Számaik alapját a tradíció képezi, amely a zenekar tagjaira egyénenként jellemző improvizációs stílussal egészül ki.

Szenzációnak számított az idei Berlini Filmfesztiválon, hogy a Berlinale Arany Medvéjét egy török film vitte el *Bal (Méz)* címmel. Nem ez volt az egyetlen török film, amit beválogattak a mustrára. Törökország a kontinens legdinamikusabban fejlődő filmiparát tudhatja magáénak. A török filmek iránti hazai érdeklődés megtöbbszöröződött az elmúlt években, és ez visszahatott a filmgyártásra is. Nagy sztárok születtek, évről évre több és értékeesebb filmet forgatnak. A török filmek üzenete nem idegen a magyar nézők számára. A koprodukcióban forgatott filmek különösképp hozzájárultak ahhoz, hogy jobban megismerjük és elfogadjuk egymás kultúráját. Különösen Isztambul volt mindenkor nyitott a magyarokkal való filmes együttműködésre. Ennek eredményeképpen jön létre 2010. május 13–19-e között a CinePécs Török Filmhete.

Május 13. csütörtök (Uránia Mozi)

18 óra Ümit Ünal: *Isztambuli mesék*
Megnyitó

20 óra Orhan Tekeoğlu: *Ifakat; A film után beszélgetés*
Orhan Tekeoğlu rendezővel és Ümit Ünallal.

Május 14. péntek (Apolló Mozi)

18 óra Nezih Ünen: *Anatólia elfeledett dalai*

Május 15. szombat (Apolló Mozi)

18 óra Yağmur Taylan: *Vavien*

20 óra Nezih Erdogan: *Istanbul Do/Redo/Undo*
Nezih Ünen: *Anatólia elfeledett dalai*

Május 16. vasárnap (Apolló Mozi)

18 óra Reha Erdem: *Egyetlen napsugaram*

20 óra Yağmur Taylan: *Vavien*

Május 17. hétfő (Apolló Mozi)

18 óra Asli Özge: *Emberek a hídon*

20 óra Reha Erdem: *Egyetlen napsugaram*

Május 18. kedd (Apolló Mozi)

18 óra Derviş Zaim: *Álom a Paradicsomról*

20 óra Orhan Tekeoğlu: *Egy nap Isztambulban*
Asli Özge: *Emberek a hídon*

Május 19. szerda (Apolló Mozi)

18 óra Ümit Ünal: *Isztambuli mesék*

20 óra Dokumentumfilmek: Hester Overmars: *Martha*
Monk menni Isztambul; Semra Güzel Korver:
Isztambul népe; Nesrin Aktolun: *A mester titka*

Nyolc európai nagyváros, tizenhat török író, felolvasások, workshopok, kiállítások és koncertek. Ez jellemzi annak a nagyszabású irodalmi utazószalonnak az európai túráját, amely Szófia, Bukarest, Bécs, Velence, Zürich, Essen és Brüsszel mellett 2010 májusában egy hétig Pécsen, Európa Kulturális Fővárosában állomásozik. Pécs városa a programsorozat kiemelt részeként

két jeles török íróat lát vendégül. Szellemes ötletként a kéthónapos európai kultúrturnét egy buszos „mozgó könyvtár” kíséri végig, amely török írók műveivel ismerteti meg az érdeklődőket.

- Május 20. csütörtök** [Szent Mór Katolikus Iskolaközpont]
11.45 óra Perihan Mağden és Ayşe Kulin felolvasása
- Május 21. péntek** [Pécsi Művészeti Szakközépiskola]
11.45 óra Perihan Mağden és Ayşe Kulin felolvasása
- Május 22. szombat** [Művészetek és Irodalom Háza]
17.00 óra Perihan Mağden és Ayşe Kulin felolvasása
- Május 23. vasárnap** [PTE ÁOK aula]
20.00 óra Mevlana the Alchemist Symphonic Poem
Vezényel: Martin Kerschbaum
Közreműködik: Ziya Azazi dervistáncos

UTAZÁS A TÖRÖK FÉLHOLD KÖRÜL

Mi

MŰVÉSZETEK ÉS IRODALOM HÁZA

7621 Pécs, Széchenyi tér 7-8.
+36 72 522 834 www.pmh.hu

MŰVESZETEK ES IRODALOM HÁZA

2010 PÉCS2010
MENEDEKMENTKÖZPONT

OKTATÁSI
ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM

nka
Nemzeti Kulturális Alap

ff
hungarofest

EUROPA KULTURÁLIS FŐVÁROSA